

Örümcek Ağı Operasyonu

“Örümcek Ağı Operasyonu”: Uzun Menzilli, Cerrahi ve Sessiz Bir Hava Savaşı

Ukrayna Silahlı Kuvvetleri, Rusya’nın derinliklerindeki stratejik hava üslerini hedef alan son derece planlı bir insansız hava aracı (İHA) operasyonuna imza atmıştır. Açık kaynak istihbarat, uydu görüntüleri ve sahadan gelen veriler; operasyonun, Rus uzun menzilli bombardıman kapasitesini zayıflatmayı hedefleyen çok katmanlı bir stratejinin parçası olduğunu ortaya koymaktadır.

Çeviren: Ercan Caner, 02 Şubat 2026, Sun Savunma Net

MAXAR uydu görüntülerinde; yerde “OTURAN ÖRDEK” durumunda bekleyen ve oyunun kurallarını değiştiren Örümcek Ağı Harekâtında, ucuz dronların hedefi olan Rus savaş uçakları.

Sessiz Bir Savaş: Dron’larla Derin Taarruz

Ukrayna’nın son dönemde icra ettiği ve Batılı kaynaklarca “Operation Spider’s Web (Örümcek Ağı Operasyonu)” olarak anılan saldırılar, klasik cephe hattının çok ötesinde, Rusya Federasyonu’nun iç bölgelerinde bulunan askeri hava üslerini hedef almıştır. Operasyon; düşük maliyetli, yüksek hassasiyetli ve yoğun istihbarat desteğine dayalı dron saldırılarının, modern savaş doktrinindeki yerini bir kez daha gözler önüne sermiştir.

Hedef alınan üslerin önemli bir bölümünde, Rusya'nın **Tu-95MS**, **Tu-22M3** ve **Tu-160** gibi stratejik bombardıman uçaklarının konuşlu olduğu değerlendirilmektedir. Bu platformlar, Ukrayna'ya yönelik seyir füzesi saldırılarının ana taşıyıcı platformları arasında yer almaktadır.

Örümcek Ağı Operasyonu, modern savaşların artık yalnızca tanklar ve uçaklarla değil; algoritmalar, sensörler, uydu verileri ve ucuz dronlar ile şekillendiğini açık, net ve kesin bir şekilde ortaya koymaktadır. Devlet dışı aktörlerin dahi erişebileceği teknolojilerle, süper güçlerin stratejik varlıklarının tehdit altına girmesi, küresel askeri dengeler açısından dikkatle izlenmesi gereken bir gelişme olarak öne çıkmaktadır..

01 Haziran 2025 tarihinde Ukrayna, birçok kişi tarafından savaşın en cesur ve teknolojik açıdan en gelişmiş operasyonu olarak görülen bir harekâta imza attı: Örümcek Ağı Harekâtı (Operation Spider's Web).

Hedef alınan Rus hava üsleri

Yaratıcılık ve hassasiyetin çarpıcı ve inanılmaz bir gösterimi olarak Ukrayna Güvenlik Servisi (SBU - Sluzhba Bezpeky Ukrainy); Irkutsk ve Murmansk'tan, Ryazan, Ivanovo ve Amur'a kadar uzanan beş büyük Rus hava üssüne karşı eşgüdümlü ve geniş çaplı bir saldırıda, 117 adet **Operatör Bakışlı Dron** (OBD – First Person View) İHA (İnsansız Hava Aracı) kullanmıştır. Dünya harp tarihinde ilk kez gerçekleştirilen bu mükemmel saldırının ardından ortaya çıkan hasar son derece çarpıcı olmuştur. Raporlara göre, aralarında Rusya'nın en değerli stratejik bombardıman ve keşif

uçaklarından bazıları da dâhil olmak üzere, 41 adet hava aracı imha edilmiş ya da kullanılamaz hâle getirilmiştir. Rusya Federasyonu'nun toplam kaybının yaklaşık 7 milyar dolar olduğu tahmin edilmektedir.

Hava Aracı Tipi	Tahmini # Etkilenen
Tu-95 stratejik bombardıman	6–10
Tu-22M uzun menzilli bombardıman	8–12
A-50 AWACS	1–3
Ulaştırma/destek	4–6
Toplam	~30–40+

Birçok analizciye göre bu operasyon, muharebe sahasında; oyunun kurallarını değiştiren bir dönüm noktası anlamına gelmekte ve strateji ile elde mevcut imkân ve kabiliyetlerin dramatik bir değişimini temsil etmektedir. Bu, savaşın taktik açıdan zirve noktalarından bir tanesi olarak değerlendirilmektedir, ancak bu operasyon kesinlikle sıradan bir İHA saldırısı değildir. Modern savaşın bir ustalık dersi niteliğindedir ve Rus medyası tarafından da Rusya'nın "**Pearl Harbor**"ı olarak adlandırılmıştır.

Düşmana, kendi imkân ve kabiliyetlerini kullanarak zarar vermenin en güzel örneğini sergileyen Ukrayna, Rusya'nın 4G teknolojisini istismar etmiştir.

Operasyonda kullanılan Operatör Bakışlı Dronlar (OBD), Rusya'nın 4G ve LTE dâhil olmak üzere mobil telekomünikasyon altyapısı üzerinden uzaktan kontrol edilmiştir. Ukrayna, bu saldırılarda Rusya'nın kendi sivil haberleşme ağlarını bir taşıyıcı ve komuta-kontrol ortamı olarak kullanarak, OBD dronların Rusya topraklarının derinliklerindeki hedeflere yönlendirilmesini sağlamıştır. Mobil ağların sağladığı bant

genişliği, gerçek zamanlı görüntü aktarımı ve anlık kontrol komutlarının iletilmesi için yeterli olmuş; bu sayede operatörler, yüzlerce hatta binlerce kilometre mesafeden dronları etkin biçimde idare edebilmiş ve “OTURAN ÖRDEK” statüsünde yerde vurulmayı bekleyen hedeflerine ynlendirebilmiştir.

Harekete hazır bekleyen dronlar.

Bu yaklaşım, OBD dronların klasik kısa menzil kısıtlarını fiilen ortadan kaldırmış ve Ukrayna’ya, Rusya içinde herhangi bir yer kontrol istasyonu kurmadan derin taarruz imkân ve kabiliyeti kazandırmıştır. Rusya’ya ait 4G ve LTE şebekelerinin kullanılması, hem elektronik harp tedbirlerinin büyük lde baypas edilmesini sağlamış hem de saldırıların tespit ve engellenmesini zorlaştırmıştır. Böylece Ukrayna, düşmanın kendi sivil haberleşme altyapısını kullanarak, düşük maliyetli OBD dronlarla stratejik nitelikte hedefleri vurabilen yeni bir operasyonel model ortaya koymuştur.

Neredeyse mutlak gizlilik içinde planlanan ve bizzat Devlet Başkanı Volodimir Zelenskiy tarafından takip edildiği bildirilen operasyon, sivil yük araçları gibi kamufle edilmiş kamyonlar kullanılarak Rusya topraklarının içinden başlatılmıştır. Bu, büyük riskler içeren bir kumardır; ancak başarıyla sonuçlanmıştır ve asimetrik savaşın hangi seviyelere evrildiğinin açık bir göstergesi olmuştur. Ticari olarak temin edilebilen İHA alt sistemleri ve akıllı algoritmalarla Ukrayna, bir zamanlar bilim kurgu olarak görülebilecek bir konsepti savaş alanında başarıyla gerçeğe dönüştürmüştür. Bu operasyon dünyaya: savaşta dahi yaratıcılık ve cesaretin, oyunun kurallarını yeniden yazabildiğini göstermiştir.

Operasyonun Bağlamı

Örümcek Ağı Operasyonunu çevreleyen daha geniş bağlam, dördüncü yılına giren ve 2023 sonlarından bu yana Kursk Rus vilayeti dışında ciddi bir toprak değişimi yaşanmayan uzun soluklu çatışmada Ukrayna'nın evrilen stratejisini yansıtmaktadır. Bu cephede Rus kuvvetleri, Ukrayna birliklerini geri püskürtmeyi başarmış ve iddiaya göre Ukrayna'nın Sumi vilayetinin bazı bölümlerini kontrol altına alarak burada bir tampon bölge oluşturmuştur.[3]

Uzun planlama sürecinin aşamaları: PLANLAMA & HAZIRLIK, SAFHALANDIRMA & SIZMA, DRON SALDIRILARI ve SALDIRI SONRASI

Buna rağmen savaş, cephelerin büyük bölümünde yıpratma temelli bir çıkmaza girmiş durumdadır. Rusya, Ukrayna altyapısı ve enerji tesislerine yönelik füze saldırılarıyla baskı uygulamaya devam etmiş; Donbas'ta Donetsk ve Luhansk vilayetlerinin geri kalanını ele geçirmek için kara saldırılarını sürdürmüştür. Ukrayna ordusu ise kaynak kısıtlarıyla karşı karşıya kalmıştır. Bu bağlamda Ukraynalı planlamacılar, stratejik dengeyi değiştirmek maksadıyla giderek daha fazla asimetrik savaşa, özellikle de İHA saldırılarına yönelmiştir.

Örümcek Ağı Harekâtı, operasyonel ataleti kırmak için tasarlanmış cesur ve alışılmadık bir darbe olarak kurgulanmıştır. Zamanlaması da çok bir kritik öneme sahiptir. Moskova ve Kyiv arasında 16 Mayıs'ta gerçekleşen ilk tur barış görüşmeleri ateşkes sağlamamış olsa da, iki taraf arasındaki en büyük esir takasına yol açmıştır.

İstanbul'daki üst düzey barış müzakerelerinden yalnızca günler önce planlanan operasyon, taktik bir başarı olmasının yanı sıra stratejik bir mesaj niteliği de taşımaktadır. Ukrayna yönetimi, müttefiklerine ve hasımlarına Ukrayna'nın, bir zamanlar dokunulmaz kabul edilen bölgelerde bile Rus askeri altyapısının kalbine darbe vurma kabiliyetini koruduğunu net bir şekilde göstermiştir.[4]

Ukrayna'nın sürpriz saldırısının kurbanı olan Rus savaş uçakları

Bu tutum değişikliği aylardır gözlemlenmektedir. 2024 ortalarından itibaren Kyiv, Rusya toprakları içindeki lojistik merkezlere, petrol depolarına ve komuta noktalarına yönelik saldırılarda İHA ve özel kuvvet kullanımını artırmıştır. Ancak Örümcek Ağı Harekâtı, hem hedeflenen derinlik hem de ölçek açısından belirgin bir tırmanışı temsil etmektedir. Önceki sınırlı saldırılardan farklı olarak bu harekât, derin sızma, aylar süren hazırlık ve Rusya'nın Sibiry'a'nın derinlikleri de dâhil olmak üzere geniş coğrafyalara yayılmış beş hava üssüne eş zamanlı hassas saldırılar içermiştir.

Özellik	Önemi
Derin sızma	Yakın hedeflere müdahale, çok katmanlı hava savunmasından sakınma
Örtülü operasyon	Örtülü ve sürpriz saldırılar
OBD Hassas	İnsan güdümlü hedefleme – yüksek isabet garantili
Hibrit Seyrüsefer	Optimal vuruş rotaları için Sürat + hassasiyet
Çok Dalgalı Uygulama	Mahalli savunmaları etki altına alma

Operasyon aynı zamanda psikolojik bir dönüm noktasına da işaret etmektedir. Kyiv, Harkiv ve Lviv gibi şehirlerin yıllarca süren yoğun füze bombardımanlarına maruz kalmasının ardından Ukrayna, artık misilleme yapabildiğini; bunu da hassasiyet, yenilikçilik ve asgari sivil zarar ile gerçekleştirebildiğini göstermiştir. Bu evrim, Kyiv'in sayısal dezavantajını telafi etmek maksadıyla istihbarat odaklı hedefleme, teknik çeviklik ve esnek komuta yapısını birleştiren doktrinel olgunluğunu yansıtmaktadır.

Önemli olarak, operasyonun en üst düzeyde onaylandığı ve Devlet Başkanı Zelenskiy'nin doğrudan denetiminde gerçekleştirildiği bildirilmiştir. Bu siyasi destek, Ukrayna'nın tırmanmanın sonuçlarını üstlenmeye hazır olduğunu ve olayları kendi lehine şekillendirme niyetini ortaya koymaktadır. Kyiv bu operasyonla yalnızca Rusya'ya askeri bir karşılık vermemiş, aynı zamanda diplomasinin şartlarını da şekillendirerek; kendisini sadece bir mağdur değil, inisiyatife sahip stratejik bir aktör olarak kabul ettirmeyi hedeflemiştir.

Temel Operasyonel Ayrıntılar

Örümcek Ağı Harekâtı'nın lojistik ve taktik icrası, olağanüstü bir planlama, koordinasyon ve operasyonel gizlilik düzeyini ortaya koymuştur. Çok kollu ve ağ gibi

saran yapısına uygun şekilde adlandırılan operasyon, **Irkutsk, Murmansk, Ryazan, Ivanovo ve Amur**'daki hava üslerini hedef almıştır. Bu tesisler rastgele seçilmemiştir; her biri Rusya'nın hava harekât altyapısında kritik bir rol oynamaktadır.

En önemli hedefler arasında Tu-95 ve Tu-22M3 modeli uzun menzilli stratejik bombardıman uçakları yer almıştır. Bu uçaklar, Rusya'nın Ukrayna sivil altyapısına yönelik füze saldırılarının merkezinde bulunmakta ve çoğu zaman Ukrayna hava savunmasının erişim alanı dışından harekât icra etmektedir. Operasyon sırasında vurulan A-50 erken uyarı uçakları ise Rusya'nın hava komuta-kontrol yapısının ayrılmaz bir parçasıdır; avcı savaş uçaklarının koordinasyonunu sağlamakta ve Ukrayna hava savunmasını işlevsiz hale getirmektedir.

FIGURE 2

Aircraft Types Representing Key Losses in Ukraine's Operation "Spider's Web"

Tu-95

Tu-22M3

A-50

Tu-160

Note: These images are AI-generated representations of the aircraft, created using reference imagery and descriptions from [Airliners.net](https://www.airliners.net) and guided by CSIS analysis, using GPT-4o.
Source: CSIS analysis.

CSIS | WADHWANI
AI CENTER

Bu operasyonu gerçekten dikkat çekici kılan unsur, dronların hedefleri üzerine fırlatılması yönlendirilmesinde kullanılan gerçekten yenilikçi ve devrim niteliğindeki yaklaşımdır. Ukrayna, genellikle kısa menzilli taktik angajmanlarla ilişkilendirilen 117 adet OBD İHA'ya stratejik etki yaratacak şekilde yeniden rol biçmiştir. Bu İHA'lar Ukrayna topraklarından değil, doğrudan Rusya içinden fırlatılmıştır. Aylar süren gizli

hazırlıklar, SBU ve askeri işbirlikçilerin İHA'ları ve fırlatma ekipmanlarını Rusya sınırından geçirmesini sağlamıştır. Patlayıcı yükler, sivil görünümlü kargo kamyonları ve mobil ahşap evler gibi araçların içine gizlenmiş ve üslerin yakınında stratejik noktalara konuşlandırılmıştır.[5]

Her kamyon, İHA'ların sessiz ve gizli biçimde fırlatılmasını sağlayan geri çekilebilir tavanlara sahip uzaktan kumanda sistemleriyle donatılmıştır. İHA'lar havalandıktan sonra operatörler, görsel akışlar ve muhtemelen GPS desteğiyle hedeflere yönlendirme yapmıştır. Saldırıları, geniş mesafelere yayılan üslerde neredeyse eş zamanlı olarak gerçekleştirilmiş, bu durum yaygın bir karmaşa yaratmış ve Rus savunmasının koordine olmasını engellemiştir.

Dron Tipi	Kategori	Yük	Menzil	Görev
Osa OBD Saldırı Dronu	OBD Saldırı	Küçük harp başlığı/Şekillendirilmiş patlayıcı	Kıs (Hedef yakınından ateşlenen)	Park halindeki hava araçlarına hassas saldırı
Eİ Yapımı Dronlar	Ticari Kendin Yap	Küçük patlayıcı	Yerel	Tali taciz ve sahte hedef
Seyrüsefer/Dolanan İHA	Keşif	GPS/Optik sensörler	Orta	Keşif & Güdüm desteği

Dikkat çekici bir diğer husus, fırlatma alanlarını kuran Ukraynalı operatörlerin saldırı başlamadan önce Rusya ülkesinden çoktan tahliye edilmiş olmasıdır. Bu detay, operasyonun istihbarat düzeyindeki karmaşıklığını ve üst düzey koordinasyonunu öne çıkarmaktadır. Böyle bir harekâtı sadece sahnelemek ve icra etmek değil, aynı zamanda personeli güvenli şekilde çekmek de çok az ülkenin sahip olduğu bir operasyonel olgunluğa işaret etmektedir.

Rusya'nın stratejik seyir füzesi taşıyıcılarının yaklaşık %34'ünün kullanılamaz hâle gelmesi ve toplam zararın 7 milyar dolara ulaşması, askeri ve ekonomik açıdan ciddi bir darbe anlamına gelmektedir.. Saldırı yalnızca anlık tehditleri ortadan kaldırmakla kalmamış, Rus askeri kurumlarına, en güvenli sandıkları yerlerin dahi aslında savunmasız olabileceğini gösteren bir şok dalgası yaratmıştır.

Teknolojik Açısından Önemi

Büyüklik, menzil ve karmaşıklık açısından bakıldığında Örümcek Ağı Harekâtı, modern tarihin en büyük özel kuvvetler saldırılarından bir tanesi olarak değerlendirilmektedir.[7] Operasyon; planlama, icra, sürpriz ve hedef unsurları bakımından McRaven'ın Özel Harekât teorisini takip etmiş görünmektedir.[8]

Örümcek Ağı Harekâtı, Rus uçaklarına zarar vermenin ötesinde, ortaya çıkan yeni teknolojilerin modern çatışmalardaki dönüştürücü rolünü de açıkça gözler önüne sermiştir. Ukrayna'nın OBD İHA kullanımı, İHA savaşında yeni bir aşamaya

geçildiğini işaret etmektedir; bu operasyon taktik kullanımdan operasyonel ve hatta stratejik seviyeye geçişi temsil etmektedir. Bir zamanlar savaş alanı yeniliği olarak görülen bu sistemler, artık Ukrayna'nın asimetrik savaş doktrininin merkezinde yer almaktadır.

Operasyonda kullanılan İHA'ların teknik profili özellikle dikkat çekicidir. OBD İHA'lar genellikle kısa menzilli, kompakt, hızlı ve çevik sistemlerdir. Ukrayna, bu platformları uzun menzilli seyrüsefer, otonom veya yarı otonom yönlendirme ve geliştirilmiş harp başlığı taşıma kapasitesi için modifiye etmiştir. Uçuş sistemlerine entegre edilen yapay zekâ (YZ), arazi takibi, engelden kaçınma vb. özellikler asgari insan müdahalesiyle hassas saldırı icrasını mümkün kılmıştır.

Küresel konumlama sistem (GPS) seyrüseferiyle entegre edilen görsel tabanlı YZ sistemleri, İHA'ların elektronik harp ortamlarında dahi etkin çalışmasını sağlamıştır. Rusya GPS karıştırma ve sinyal bozma teknolojilerine büyük yatırım yapmış olsa da, Rusya içinden yapılan fırlatmalar ve YZ tabanlı hedef tanıma sayesinde Ukrayna İHA'ları bu savunma sistemlerini kolayca aşabilmiştir. Gerçek zamanlı görüntü işleme ve uçuş düzeltme sistemleri, olumsuz koşullarda dahi isabet oranını artırmıştır.

Operasyonun lojistik boyutu da bir başka teknolojik katmanı ortaya koymaktadır. İHA'lar, mobil ev veya ticari yük aracı gibi kamufle edilmiş ve özel olarak modifiye edilmiş sivil kamyonlarda gizlenmiştir. Bu araçlar, uzaktan etkinleştirmeye olanak tanıyan geri çekilebilir fırlatma platformları ve yerleşik iletişim sistemleriyle donatılmıştır. Gizli lojistik, YZ ve mobil saldırı kabiliyetini birleştiren bu hibrit savaş modeli, büyük ve merkezi platformlara dayanan geleneksel askeri doktrinlerden belirgin bir sapmayı temsil etmektedir.

Daha da önemlisi, OBD İHA'ların düşük maliyetine kıyasla imha edilen yüksek değerli hedefler, savaşın ekonomisinde büyük bir değişime işaret etmektedir. Birim maliyeti birkaç bin dolar olan sistemlerle milyarlarca dolarlık hasar yaratılabilmesi, İHA sürülerini devletler ve devlet dışı aktörler için cazip kılmakta ve küresel ölçekte tedarik önceliklerini ve askeri doktrinleri dönüştürebilecek bir eğilimi tetiklemektedir.

Ukrayna'nın, Batı fonları ve açık kaynak yeniliklerle desteklenen bu İHA'ları üretme ve uyarlama konusundaki artan yerli kapasitesi, ülkenin askeri teknoloji alanında ön saflarda yer aldığının kanıtıdır. Bu operasyon, sadece taktik bir başarı değil, aynı zamanda Ukrayna'nın savaş alanı teknolojilerini gerçek zamanlı olarak geliştirme, konuşlandırma ve yineleme kabiliyetinin de bir göstergesidir.

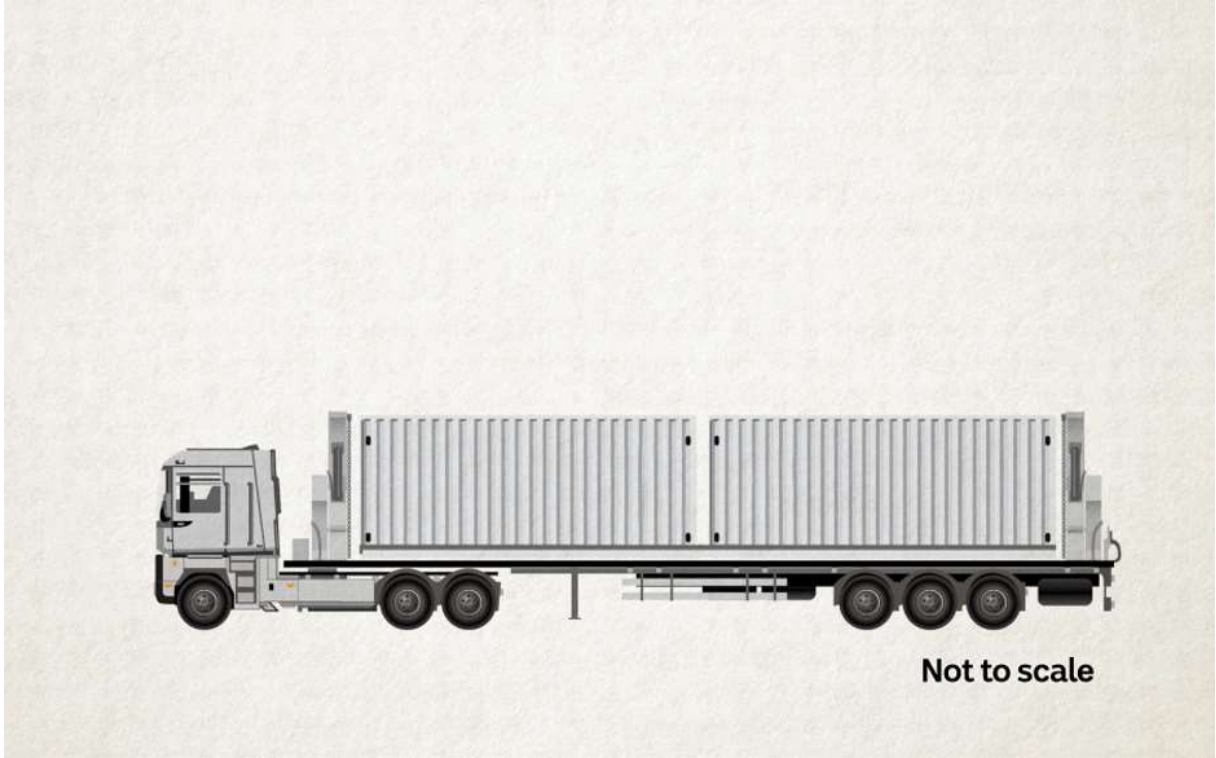
Rusya'nın Tutumu ve Tepkisi

Ukrayna'nın 01 Haziran 2025'te gerçekleştirdiği Örümcek Ağı Harekâtından bir gece önce, 31 Mayıs'ı 01 Haziran'a bağlayan gece Rus kuvvetleri, savaşın en büyük birleşik İHA ve füze saldırısını düzenlemiş; Ukrayna'daki çeşitli şehirler ile sivil ve askeri altyapı hedeflerine 400'den fazla İHA ile saldırmıştır.[9]

Örümcek Ağı Harekâtı'nın ardından Rusya, bu benzeri görülmemiş saldırıya ilişkin derin endişeyi yansıtan bir dizi resmî açıklama ve tepki ortaya koymuştur.

Rusya Savunma Bakanlığı, Murmansk, Irkutsk, Ivanovo, Ryazan ve Amur'daki beş hava üssünün hedef alındığını doğrulamış; saldırıyı "OBD İHA'lar kullanılarak

gerçekleştirilen terörist (!) bir saldırı” olarak nitelendirmiştir. Bakanlık, Murmansk ve Irkutsk’taki üslerde bazı uçaklarda yangın çıktığını kabul etmiş; diğer üslerdeki saldırıların ise can kaybı olmadan püskürtüldüğünü iddia etmiştir.

Bazı Kremlin yanlısı Rus medya organları saldırıyı “Rusya’nın Pearl Harbour’ı” olarak tanımlamış; sürpriz unsurunu ve verilen ciddi hasarı vurgulamıştır. Bazı yorumcular, taktik nükleer silahların kullanımı da dâhil olmak üzere sert bir karşılık çağrısında bulunmuş; bu durum Rus elitlerinin bazı kesimlerinde paniği ve öfkeyi artırmıştır.

Irkutsk’taki yerel yetkililer, İHA’lara taş atarak müdahale etmeye çalışan vatandaşları **“duyarlı yurttaşlar”** olarak nitelendirerek onurlandırma niyetlerini açıklamıştır. Engels ve Morozovsk gibi diğer üslerde de olası devam saldırıları gerekçesiyle olağanüstü hâl ilan edilmiştir.[10]

Operasyon, Rusya ve Ukrayna arasında İstanbul’da başlaması planlanan yeni barış görüşmelerinden yalnızca bir gün önce gerçekleştirilmiştir. Rusya müzakerelerden çekilmese de, saldırı gerilimi artırmış ve görüşmelerin seyrini etkilemiş olabilir.

Stratejik Önemi

Örümcek Ağı Harekâtı’nın stratejik önemi, yarattığı tahribatın ötesinde, jeopolitik ve askeri alanı yeniden şekillendirmesinde yatmaktadır. Her şeyden önce, Rusya’nın derinliklerinin dokunulmaz olduğu yönündeki yerleşik varsayımı yıkmıştır. Bu derin psikolojik darbe, operasyonun en önemli sonuçlarından bir tanesidir. Rusya bundan

sonra topraklarının savunmasını, Ukrayna sınırlarına yoğunlaştırmak yerine, geniş coğrafyasına yaymak zorunda kalacaktır.

Ukrayna, düşmanı etki altına alma menzilinin artık binlerce kilometre derinliğe uzandığını kanıtlamıştır. Doğu Sibirya'daki üslerin hedef alınması, Kremlin'i yeni bir gerçeğe yüzleştirmiştir: Rusya topraklarının artık tamamı çatışmanın alanının kapsamı içindedir. Bu durum, zaten sınırlı olan hava savunma ve güvenlik kaynaklarının ülke geneline yayılmasını zorunlu hale getirmektedir.

İkinci olarak, hedef alınan uçak tipleri Rusya'nın stratejik ikilemini daha da derinleştirmektedir. Tu-95 ve Tu-22M3 bombardıman uçakları, uzun menzilli seyir füzesi saldırılarının temel platformları arasındadır. Bu uçakların kaybı veya devre dışı kalması, Rusya'nın güç projeksiyon kabiliyetini doğrudan etkilemektedir. A-50 erken uyarı uçaklarının zarar görmesi ise Moskova'nın hem saldırı hem savunma koordinasyonunu zayıflatmaktadır.[11]

Operasyon, Rusya'nın nükleer tutumunu da etkileyebilir. Uzun menzilli, çift kullanımlı fırlatma ve gözetleme platformlarının bir kısmının devre dışı kalması, Rusya'nın nükleer caydırıcılığının güvenilirliğini dolaylı olarak etkilemektedir. Bu durum, özellikle Moskova'nın taktik nükleer söyleme artan şekilde başvurduğu bir dönemde gerilimi tırmandırma yönetimini daha da karmaşık hâle getirmektedir.

Ayrıca operasyon, Ukrayna açısından savaş söylemini de yeniden şekillendirmiştir. Ukrayna artık sadece savunmada kalan bir aktör değil, çatışmanın zamanı, temposu ve yerini belirleyen proaktif bir aktör konumundadır. Bu durum, NATO ve diğer müttefiklerin Ukrayna'ya destek doktrinlerini, özellikle uzun menzilli kabiliyetler ve derin keşif konularında yeniden değerlendirmesine yol açabilir.

Sembolik açıdan operasyon iki güçlü mesaj vermiştir. İlk mesaj, saldırıların NATO veya Batı müdahalesi olmaksızın, tamamen Ukrayna tarafından gerçekleştirildiğidir. Bu, Batı'ya yönelik olası tepkileri sınırlamak amacıyla yapılmıştır. Örümce Ağı Harekâtında, uzun menzilli Taurus füzeleri gibi Batı menşeli silahlar kullanılmamıştır. Ukrayna, hedefleme prosedürlerinde ticari yüksek çözünürlüklü uydu görüntülerinin kullanıldığını gösteren görüntüler yayımlamıştır.

İkinci mesaj ise Rusya'nın hiçbir bölgesinin etki ve yıkıcı sonuçlardan muaf olmadığı gerçeğidir. Bu gerçek, Kremlin'in iç kamuoyuna yönelik kontrol ve üstünlük söylemini zedelemekte, Rus nüfusu ve siyasi elitleri arasında belirsizlik yaratmaktadır. Bu korku, fiziksel hasardan bile daha dönüştürücü olabilir.

İstanbul Barış Görüşmelerine Etkileri

Örümcek Ağı Harekâtı'nın İstanbul barış görüşmelerinden yalnızca günler önce gerçekleştirilmesi tesadüf değildir. Diplomatik açıdan bakıldığında saldırı, müzakere dinamiklerini önemli ölçüde değiştirmiştir. Her şeyden önce Ukrayna'ya yeni bir kaldıraç etkisi sağlamış ve elini güçlendirmiştir. Kyiv, yüksek hassasiyetli ve derin saldırıları bağımsız olarak gerçekleştirebildiğini göstererek, masaya zayıf bir taraf olarak değil, yetenekli ve yenilikçi bir askeri aktör olarak oturmuştur.

Bu durum, Ukrayna'nın daha güçlü güvenlik garantileri, gelişmiş Batı savunma ortaklıkları, uçuşa yasak bölge düzenlemeleri veya uzun vadeli savunma yardımı taahhütleri talep etmesini mümkün kılmaktadır. Saldırı ayrıca, Ukrayna'ya daha elverişli bir ateşkes veya toprak düzenlemesi için argüman da sağlamaktadır; zira Rusya'nın saldırı altyapısını derin bir şekilde aksatma kapasitesini ortaya koymuştur.

Rusya açısından ise saldırı, Kremlin'i hem askeri hem diplomatik olarak savunma konumuna itmiştir. İçeride sınır güvenliği, iç güvenlik ve hava savunmasının etkinliği konusunda rahatsız edici sorular dillendirilmeye başlamıştır. Uluslararası alanda ise güç ve kaçınılmazlık anlatısını zayıflatmıştır. Bu kırılma algısı, Rusya'nın pazarlık gücünü düşürmektedir ve beklenenden daha fazla taviz vermeye zorlayabilir.

Bununla birlikte aşırıya kaçma riski de mevcuttur. Ukrayna, yeni elde ettiği bu fiziksel ve psikolojik üstünlükle uzlaşmaz bir tutum sergilerse, bu durum Rusya'nın pozisyonunu sertleştirebilir. Alternatif olarak Rusya, güvenilirliğini yeniden tesis etmek için Ukrayna liderliğini veya altyapısını hedef alan bir gerilimi tırmandırma yoluna gidebilir.

Operasyon, Batılı müttefikler için de bir uyarı niteliğindedir. Ukrayna'nın İHA (İnsansız Hava Aracı) ve YZ (Yapay Zekâ) tabanlı sistemlerdeki teknolojik gelişimine yapılan yatırımların somut geri dönüşünü göstermektedir. Bu durum, daha fazla finansman, daha açık teknoloji transferi ve daha yakın savunma iş birliğine yol açabilir.

Özetle Örumcek Ağı Harekâtı, Ukrayna'nın müzakere masasında pozisyonunu güçlendirmiş, Rusya'nın stratejik imajını zayıflatmış ve dış aktörler için de Ukrayna'nın şartlarını destekleme yönünde yeni teşvikler yaratmıştır.

Bununla birlikte uzmanlara göre, artan İHA ve füze çatışmaları kısa vadeli bir ateşkes ihtimalini zayıflatmış olabilir.[12] Nitekim 02 Haziran 2025 tarihindeki ikinci tur İstanbul görüşmeleri büyük ölçüde verimsiz geçmiş ve müzakere sürecini daha da uzatmıştır.[13]

Bundan Sonra Ne Olacak?

Örümcek Ağı Harekâtı, geleneksel cephelerin çok ötesinde düşmanı zayıflatmayı hedefleyen, merkezi olmayan ve teknolojik açıdan sofistike operasyonlarla tanımlanan yeni bir çatışma evresinin başlangıcını işaret edebilir. Ukrayna açısından bu başarının, stratejik bozma (disruption) yaklaşımını genişletme potansiyeli bulunmaktadır. Kyiv artık yalnızca toprak savunmakla kalmayıp, Rus askerî gücünün saldırı imkân ve kabiliyetlerini — hava üsleri, radar istasyonları, lojistik merkezler — nispeten düşük maliyetli ve yüksek etkili yöntemlerle proaktif biçimde ortadan kaldırabilir.

Bu tür imkân ve kabiliyetler, Ukrayna şehirleri ve enerji altyapısına yönelik gelecekteki saldırıları caydırabilir. Etkili misilleme kapasitesi, Rusya'nın hesaplarını değiştirmek ve ülkeyi iç güvenlik ile altyapı savunmasına daha fazla kaynak ayırmak

zorunda bırakacaktır. Ancak gerginliğin tırmanma ihtimali de göz ardı edilmemelidir. Özellikle nükleer kapasiteye sahip fırlatma sistemleri hedef alınır, Rusya bunu varoluşsal bir tehdit olarak algılayabilir ve misilleme yoluna gidebilir.

Küresel ölçekte Örumcek Ağı Harekâtı'nın etkilerinin dalga dalga yayılma olasılığı da bulunmaktadır. Diğer ülkeler, Ukrayna'nın YZ, İHA sürüleri ve gizli lojistik imkânları nasıl entegre ettiğini dikkatle inceleyecektir. Geleneksel ağır ve hantal platformlar yerine küçük, akıllı sistemlere odaklanan askeri modernizasyon programlarının artması beklenebilir. Dünya genelinde askeri doktrinler, hareketlilik, otonomi ve geleneksel olmayan atma/fırlatma mekanizmalarıyla sağlanan derin saldırı kabiliyetlerine doğru evrilebilir.

Bu arada uluslararası hukuk ve etik çerçeveler de bu gelişmelere ayak uydurmakta zorlanacaktır. Sivil görünümlü araçların kullanımı ve nüfusun yoğun olduğu merkezlere yakın alanlardan saldırı düzenlenmesi, silahlı çatışma hukukunda orantılılık, sivil-asker ayrımı ve hesap verebilirlik konularında yeni tartışmaları beraberinde getirecektir.

Son tahlilde, Örumcek Ağı Harekâtı, geleceğin savaşlarına dair bir şablon sunmaktadır: akıllı, asimetrik, sivil sistemlerle derinlemesine entegre ve psikolojik açıdan yıkıcı. Ukrayna yalnızca egemenliğini savunmakla kalmamış, küresel güvenliğin gelecekteki manzarasını da yeniden şekillendirmiştir.

Sonuç

Örümcek Ağı Harekâtı, yalnızca cesur icrası ve teknik hassasiyeti nedeniyle değil, sembolize ettiği dönüşüm nedeniyle de Ukrayna ile Rusya arasındaki savaşta bir dönüm noktası olarak öne çıkmaktadır. Bu operasyon, yıpratma temelli geleneksel savaştan; akıllı, asimetrik ve sivil-ticari teknolojiyle derinlemesine bütünleşmiş bir çatışma biçimine geçişi temsil etmektedir. Görece düşük maliyetli araçlarla Ukrayna, Rusya Federasyonu'nun en korunaklı ve kritik altyapılarından bazılarını sekteye uğratabileceğini göstermiştir.

Savaş alanının ötesinde Örümcek Ağı Harekâtı, stratejik varsayımları, diplomatik dengeleri ve caydırıcılığın doğasını yeniden şekillendirmektedir. Yenilikçilik ve kararlılığın, miktar, ölçek ve büyüklük dezavantajını telafi edebileceğini teyit etmekte ve Ukrayna'yı zorlukları stratejik avantaja dönüştürebilen güçlü bir aktör olarak konumlandırmaktadır. Dünya genelindeki devletler bu dersleri dikkatle izlerken, Örümcek Ağı Harekâtı'nın öğretileri muhtemelen yeni nesil askeri ve hibrit çatışmaların temelini oluşturacaktır.

Bu operasyon sadece verilen hasarla sınırlı değildir; 21. yüzyılda daha küçük bir gücün bile, yeterli yaratıcılık, istihbarat ve irade ile daha büyük bir gücün kalbine büyük bir darbe vurabileceğinin en büyük kanıtıdır.

Referanslar

[1] "Russian Offensive Campaign Assessment," Institute for the Study of War, June 1, 2025, <https://shorturl.at/THoKr>.

[2] Sasha Vakulina, "'Operation Spiderweb': How Ukraine destroyed over a third of Russian bombers," Euronews, June 1, 2025, <https://shorturl.at/6nGz2>.

[3] “Russian Offensive Campaign Assessment,” Institute for the Study of War, June 2, 2025, <https://shorturl.at/MbeB6>.

[4] Constant Méheut, Ivan Nechepurenko, and Nataliya Vasilyeva, “Ukraine and Russia Met for 2nd Round of Talks as Attacks Escalate,” The New York Times, June 2, 2025, <https://shorturl.at/YiQT6>.

[5] Tom Balmforth and Max Hunder, “To attack Russian air bases, Ukrainian spies hid drones in wooden sheds,” Reuters, June 1, 2025, <https://shorturl.at/JXeHE>.

[6] Chris York, “‘Russian bombers are burning en masse’ — Ukraine’s SBU drones hit ‘more than 40’ aircraft in mass attack, source says,” Kyiv Independent, June 1, 2025, <https://shorturl.at/eKXLw>.

[7] Sandeep Unnithan, “Russia’s Pearl Harbour moment: 5 takeaways from Ukraine’s stunning attack,” India Today, June 2, 2025, <https://shorturl.at/OUYMA>.

[8] William H. McRaven, Spec Ops: Case Studies in Special Operations Warfare: Theory and Practice (Presidio Press, 1996).

[9] “Russian Offensive Campaign Assessment,” Institute for the Study of War, June 1, 2025, <https://shorturl.at/THoKr>.

[10] Maryna Kulakova, “Russia May Hand Out Medals for Throwing Rocks at Ukrainian Drones in Response to Operation Spider Web,” UNITED24 Media, June 2, 2025, <https://shorturl.at/m7jKn>.

[11] Sakshi Gupta, “Operation Spider Web: Objectives, Significance and Future Implications,” StudyIQ, June 1, 2025, <https://shorturl.at/DgyCy>.

[12] Sandeep Unnithan, “Russia’s Pearl Harbour moment: 5 takeaways from Ukraine’s stunning attack.”

[13] “Russian Offensive Campaign,” June 2, 2025.